

EEN WAARNEMING VAN DE BAARDGRASMUS *SYLVIA CANTILLANS* (PALLAS) BIJ DE COCKSDORP (TEXEL)

A Subalpine Warbler observed near De Cocksdorp (Texel)

H. F. VAN DER LEE

Op zondag 7 oktober 1973 te ca. 13 uur, met rustig weer en behoorlijk zicht (betrokken, iets heilig), struinde de schrijver met de eerste 4 medewaarnemers rond in het terrein ten zuidwesten van „De Tuintjes” bij de vuurtoren van Eijerland (Texel) op zoek naar klein gevogelte. Tevoren hadden wij enige tijd de merkwaardige (Siberische?) Roodborsttapuit (waarschijnlijk subspecies *maura*) gadeslagen, die daar op 6 okt. al door vele deelnemers aan de excursie der C.N.V. was waargenomen. Bij het penetreren van een bosje bestaande uit struweel van duindoorn, braam, vlier etc. joeg ik een kleine zanger op, die op ca. 10 meter afstand prachtig à vue kwam, geheel open zittend op een braamstruik. De uitroep „Grasmus” van de 4 wat verder af lopende medewaarnemers werd onmiddellijk door mij aangevuld met: „Een Zuidelijke grasmus”.

Het beeld met de 10x50 Zeiss kijker was onmiskenbaar: een kleine grasmusachtige, met opwippende vrij korte staart met duidelijke witte zijbandjes; vrij donker blauwgrijs op bovendelen en kop met wellicht iets donkerder staart (geheel zonder donkerder oorstreek en zonder wenkbrauw- of oogstreep); met bruinige iris zonder opvallende oogring; met zeer opvallende, lange, crēmewitte, scherp begrensde baardstrepen en met oranje-bruinige bijtint van de lichte onderzijde, vooral op de keel, maar ook nog op de flanken. Ik vond de baardstreep zó helder alsof zij uit wit plastic uitgesneden was en opgeplakt. Snavel- en pootkleur niet opvallend: bruinig.

Wij volgden de vogel in zuidwestelijke richting en konden hem nog enkele malen — zij het minder goed — observeren. Hij wist zich uitstekend te verstoppen: in kruipwilgvegetatie van 1 à 2 dm hoogte verried soms slechts het bewegen van enkele uitstekende takjes zijn schuilplaats. Wij hoorden geen geluid. Tenslotte verdween het dier over een duinzadel.

Later arriveerden de clubleden d. R., O. en d. M., die besloten — met E. J. M. V. als gids — de vogel te gaan zoeken. Dit gelukte wonderwel. In het in aanmerking komende gebied troffen zij een vogel aan, die aan de bovenstaande beschrijving beantwoordde. (Theoretisch bestaat de mogelijkheid dat dit een tweede exemplaar van dezelfde soort betrof, maar dit lijkt wel heel erg onwaarschijnlijk.) Zij hadden het dier 4 x nauwkeurig kunnen waarnemen op 8-15 m en ca. 5 x de roep gehoord, beschreven als „typisch grasmusachtig tjek of tek” (E. J. M. V.) en „tsek” (J. F. d. M.). Zij vulden de bovenstaande beschrijving als volgt aan: kop, bovenrug en stuit hadden een grijsblauwe kleur, die de tint van de Boomklever benaderde (d. R., O.); rug meer bruingrijs, staart wat donkerder; wat (kastanje-)bruinig op buitenvlaggen van buitenste arm- en/of handpennen (hetgeen volgens d. R. en O. wijst op

recent afgesloten vleugelrui). Ook werd een smalle, roodachtige oogring waargenomen (d. R., O., d. M.). Poten lichtbruin van kleur.

De waargenomen kenmerken wijzen met zekerheid op een exemplaar (theoretisch mogelijk 2 exemplaren) van de Baardgrasmus *Sylvia cantillans*, en wel in het kleed van een volwassen mannetje. Het feit, dat het oranjebruin van keel en buik niet abrupt eindigde, zoals wel het geval is bij de Oostelijke subspecies *albistriata*, pleit voor de nominaatvorm *Sylvia c. cantillans*. Van deze soort, die broedt om de Middellandse Zee en die overwintert aan de zuidrand van de Sahara is 1 vondst in Nederland bekend: 26/5'42 in duingebied bij Beverwijk door een Amsterdamse, clandestiene vogelvanger met lijmstok bemachtigd, in beslag genomen en na enige tijd in „Artis” gestorven. (Ardea 31: 286). De opgezette vogel bevindt zich in de collectie van het Zoölogisch Museum te Amsterdam met aanduiding *S.c. cantillans*. Ook is er één onbevestigde waarneming van 24-27/5-1948 bij Amsterdam (Ardea 36: 204). Volgens thans gebruikelijke maatstaven betreft onze waarneming dus het tweede geval voor Nederland.

Er is slechts één Europese ringvondst: een in augustus in de Camargue geringde vogel werd in dezelfde maand ca. 170 km zw van de ringplaats teruggemeld (G. Zink, Der Zug der Europäischen Singvögel). Persoonlijk kende ik de soort van het broedgebied in Noord-Spanje (juli 1966, zzw van Jaca) en — merkwaardigerwijs — van het eerste exemplaar voor Nederland, hetwelk ik in 1942 in „Artis” nog in levende lijve kon schetsen.

Medewaarnemers: Mej. L. G. Groen, A. T. van Dijk, J. A. Loterijman, E. J. M. Veling, J. W. de Roever, G. J. Oreel, J. F. de Miranda.

C.N.A.: Bevestigde waarneming.

SUMMARY

A Subalpine Warbler (adult male) was observed on October the 7th 1973 near the light-house of Eijerland (Island of Texel, The Netherlands). This is the second confirmed record for the Netherlands, accepted by the C.N.A. (Committee for the Netherlands' Avifauna).

Bgm de Zeeuwstraat 10, Numansdorp.